

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

**VERBRUIKERSTUDIES
MEMORANDUM
NOVEMBER 2009**

Hierdie memorandum bestaan uit van 12 bladsye.

ANTWOORDBLAD/ANSWER SHEET

NAAM/NAME:

MEMORANDUM

AFDELING A/SECTION A

VRAAG 1/QUESTION 1:

1.1	1.1.1	A	B	C	D	10 x 2	20
	1.1.2	A	B	C	D		
	1.1.3	A	B	C	D		
	1.1.4	A	B	C	D		
	1.1.5	A	B	C	D		
	1.1.6	A	B	C	D		
	1.1.7	A	B	C	D		
	1.1.8	A	B	C	D		
	1.1.9	A	B	C	D		
	1.1.10	A	B	C	D		

1.2	1.2.1	C	5 x 2	10
	1.2.2	E		
	1.2.3	D		
	1.2.4	A		
	1.2.5	B		

1.3	1.3.1	B	5 x 2	10
	1.3.2	A		
	1.3.3	C		
	1.3.4	F		
	1.3.5	D		

TOTAAL/TOTAL:

40

AFDELING B

VRAAG 2: VOEDSEL EN VOEDING

- 2.1 2.1.1 Patogene organisme
Staphylococcus aureus ✓✓✓ (2)
- 2.1.2 Bakterieë wat voedsel besmet
- Streptococcus
 - Staphylococcus aureus
 - Patogene organismes (enige twee) (2)
- 2.1.3 Simptome van voedselvergiftiging
- Naarheid/braking
 - Diarree
 - Maagpyn
 - Hoofpyn
 - Koue sweet (enige twee) (2)
- 2.1.4 Kombuishigiëne
- Moenie rook terwyl kos voorberei
 - Was hande voor met kos werk/hantering
 - Gesondheidsinspekteurs se reëls moet toegepas word t.o.v. higiëne
 - Geen troeteldiere in kombuis
 - Oorpak moet skoon wees
 - Ekstra voorsorg met hoender hantering (6)
- 2.2 Gesondheidstoestande
- 2.2.1 Kalsium/sout ✓
- 2.2.2 Vitamien K ✓
- 2.2.3 Vitamien C of A ✓
- 2.2.4 Vitamien A ✓
- 2.2.5 Proteïen ✓ (5 x 1) (5)
- 2.3 Swak eetgewoontes van tieners
- Slaan maaltye oor veral ontbyt
 - Eet wegneemkosse
 - Eet versnaperinge tussen etes
 - Maak swak keuses van voedsel gedurende die dag
 - Obsessie met maerheid
 - Portuurdruk
 - Sosiale aktiwiteite
 - Finansiële probleme
 - Familie probleme (enige vyf) (5)
- 2.4 Kies 'n voedselverkooppunt
- Veiligheid ✓
 - Kwaliteit ✓
 - Prys ✓
 - Ligging ✓ (4)

2.5	Supermark	Spesialiteits-winkel
	• Naby woonbuurt	• Spesialiseer in een item
	• Groot verskeidenheid	• Eksklusief
	• Spesialiseer meer in voedsel	• Verskaf advies bv. slaghuis, skoene, boutique, ens.
	• Dikwels eie bakkery, slaghuis, wynkelder	• Kwaliteit is hoog.
	(enige twee)	(enige twee)

(2 x 2)

(4)

2.6 2.6.1 Energie behoefte

- Basale metabolisme is hoër ✓
- Liggaamstipe benodig meer energie ✓

(2)

2.6.2 Funksies van vesel

- Maak versadig
- Verwyder gifstowwe uit kolon
- Verlaag kolon-kanker
- Verlaag glukose in die bloed
- Verlaag cholesterolvlak

(enige vier)

(4)

2.6.3 Voedselsoorte met vesel

- Blaarslaai
- Spinassie
- Appels
- Bruinrys
- Bruinbrood

(enige vier)

(4)

[40]

AFDELING C**VRAAG 3: KLEDING****3.1 Faktore wat keuse van kleur beïnvloed**

* Velkleur	* Beligting		
* Hare	* Tekstuur		
* Oë	* Geleentheid		
* Persoonlikheid	* Grootte		
* Klimaat en seisoen		(enige ses)	(6)

3.2 Skep ritme

- Herhaling: herhaal lyn, tekstuur, vorm en kleur bv. knope, plooië, kolle
- Progressie: geleidelike verandering in grootte, lyn, kleur of tekstuur bv. breë lyn, kleur by soomlyn en verander na dun lyn by middellyn
- Aaneenlopende lyn: bestaan uit vloeiende gekurfde lyne
- Alternatiewe: kleur, vorm, grootte kom alternatiewelik voor bv. groot en klein ontwerpe op materiaal
- Radiasie: lyn roteer van een punt na 'n ander (4 x 2) (8)

3.3 3.3.1 Breë skouers**Keuse:**

- Vertikale strepe op bloes
- Onderbaadjies
- Voor in die middel oopmaak
- Moue/armholtes met diagonale lyne, hardloop na nek
- V-halslyne, halternekke, smal punt krae

Bly weg van:

- Horisontale halslyne en boot halslyne
- Vanaf skouers bloese
- Moue wat as deel van hemp gesny is
- Moue met volheid by skouers (enige vier) (4)

3.3.2 Groot maag**Keuse:**

- Items met detail by maag-area
- Wye los rompe
- Style met wye lyne by skouers

Bly weg van:

- Styfpassende rompe
- Style wat middel beklemtoon
- Skouerlyne wat afloop (enige vier) (4)

3.3.3 Kort en dik**Keuse:**

- Vertikale lyne
- Onderbaadjies met punte
- Lig tot mediumgewig tekstiele
- Geen helder detail
- A-lyn rompe

Bly weg van:

- Horisontale lyne
- Groot skoene
- Styfpassende klere
- Lospassende klere
- Groot valle (enige vier) (4)

3.4 Inligting op etiket

- Halfwarm water ✓ : item mag in water gewas word. ✓ (2)
- Nie bleik nie ✓ : geen bleikmiddels op item gebruik. ✓ (2)
- Koel yster ✓ : mag koel yster op item gebruik. ✓ (2)
- Mag droogskoonmaak ✓ : mag sekere middel in droogskoonmaker gebruik. ✓ (2)

3.5 Evalueer en beskryf 'n boetiek

*Boetiek = Klein winkel met 'n sekere etiket klere verkoop.

*Klereontwerpers het boetiek wat hul klere verkoop,

*Is duur klere,

*Min voorbeelde van elke styl,

*Materiaal is hoë kwaliteit,

*Maak konstruksie uitstekend,

*Gemaak deur hooggespesialiseerde naaldwerkster,

*Item kan verander word in winkel,

*Winkel lyk luuks,

*Hoë-inkomste kliënte,

*Aantrekkamers,

*Atmosfeer deftig en modern.

(enige ses) (6)

[40]

AFDELING D

VRAAG 4: BEHUISING EN SAGTE MEUBLEMENT

- 4.1 4.1.1 Belangrikheid van 'n begroting
- Weet presies hoeveel geld jy tot beskikking het ✓
 - Besluit hoeveel geld jy op verskillende goed kan spandeer ✓
 - Beplan hoe om jou geld in die toekoms te spandeer ✓
 - Leef binne vermoë, spandeer minder as wat jy verdien ✓ (4)

- 4.1.2 Beginsels van 'n begroting
- Stel jou behoeftes vas en stel doelwitte ✓
 - Lys inkomste ✓
 - Bepaal uitgawes ✓
 - Stel verskil vas ✓
 - Evaluateer begroting ✓ (5)

- 4.2 4.2.1
Tipes balans	Voorbeeld
Radiale ✓	Ronde mat ✓
Formele ✓	Kussings, lampskerms ✓
Informele ✓	Prente teen muur/potplante ✓
- (3 x 2) (6)

- 4.2.2 Monochromatiese kleurskema
- Rooi – pienk – maroen (2)

4.2.3 Tipes lyne

Tipes lyn	Effek
• Diagonale/skuinslyn	Mat, potplante, armleunings van stoel
• Vertikale	Stam van potplante, plooi van beddeken
• Horisontale	Hortjies, prente

(enige twee x 2) (4)

- 4.3 Kla
- Kla dadelik
 - Wees respekvol en goedgemanierd
 - Hou alle bewyse, stuur afdrukke
 - Hou rekord van gesprekke en met wie
 - Geen antwoord, neem saak verder
 - Besluit op vergoeding: herstel, geld terug, vervang (enige vyf) (5)

4.4 Gestoffeerde bank

- Gooi deken oor
- Bedek met plastiek
- Scotchguard (enige twee) (2)

4.5 Plastiek vir buitenshuise meubels

- Gevorm in enige vorm
- In enige kleur
- Is liggewig
- Is goedkoop
- Maak maklik skoon (enige vier) (4)

4.6 Rolstoel-vriendelike huis

- Skuinsopritte, geen trappe : om toegang te verkry
 - Wye gange en openinge : vir draai
 - Ekstra ruimte langs toilet : vir oorbeweeg
 - Handrelings in badkamer : vashou en optrek
 - Geen hoë kaste : anders kan items nie bereik word nie
 - Oop kaste onder werksoppervlakte : by werksarea
 - Alles binne bereik afstand : maklik om te gebruik
 - Goeie beligting : voorkom ongelukke (enige 4) (4x2) (8)
- [40]**

AFDELING E PRAKTIESE AFDELING**VRAAG 5: VOEDSEL-OPSIE**

- 5.1 5.1.1 Vloeibare konsistensie Beslag ✓✓ (2)
- 5.1.2 Rysmiddel Gis ✓✓ (2)
- 5.1.3 Knie van deeg
- Versprei gis eweredig
 - Gluten ontwikkel
 - Maak deeg elasties
 - Hou koolstofdioksied binne
 - Brood rys en raak lig
 - Deeg raak minder klewerig, glad en sy-agtig (enige vier) (4)
- 5.1.4 Rusperiode
- Eerste rys-proses
 - Deeg raak lig
 - Gistingsproses (3)
- 5.1.5 Afknie
- Om groot borrels koolstofdioksied op te breek
 - Om bestanddele te herversprei (2)
- 5.1.6 (a) Margarien
- Bruinkors
 - Sagte produk
 - Vlokkerige tekstuur/verbeter tekstuur (3)
- (b) Suiker
- Voedsel vir gisselle
 - Vertraag glutenontwikkeling
 - Gee geur
 - Gee bruinkors (enige drie) (3)
- (c) Sout
- Gee geur
 - Vertraag produksie van koolstofdioksied
 - Vormings effek op gluten (3)
- (d) Water
- Ontwikkel gluten
 - Los sout, suiker op en versprei gis
 - Vervoer voedsel na gisselle (enige twee) (2)
- 5.1.7 Melk
- Verhoog voedingswaarde
 - Bly langer vars
 - Verbruiningseffek (3)

5.1.8 Louwarm water

- Vir gisselle om te groei
- Te warm - gaan gisselle dood

(2)

5.2 Gunstige toestande

- Suurstof
- Vog
- Temperatuur (26 – 30 °C)/warmte
- Suurmedium
- Voedsel (suiker) (enige vier)

(4)

5.3 5.3.1 Lae volume brood

- Deeg nie genoeg gerys voor bak
- Deeg te veel gerys, val plat
- Deeg te styf, gluten te styf om te rek

(3)

5.3.2 Groot gate en growwe tekstuur

- Deeg nie voldoende geknie
- Oond te koud
- Deeg te vinnig gerys
- Deeg te sag

(4)

[40]**VRAAG 6: KLEDINGOPSIE**

6.1	Mesplooie	Stolpplooie	Omgekeerde stolpplooie	
	Een voulyn	Twee voulyn	Twee voulyn	
	Lê in dieselfde rigting	Weggedraai van mekaar, wanneer op gemeenskaplike lyn gevou word	Wat na mekaar gedraai word, waar hulle ontmoet op gemeenskaplike lyn	
	(2)	(2)	(2)	(6)

6.2 6.2.1 Houstiksel en motivering

- By kruissoom ✓
- **Motivering:** gekurfde soom ✓, voorkom dat soom verrek ✓

(3)

6.2.2 Binne-voering en motivering

- By middellyfband ✓
- **Motivering:** sal middellyfband stywer maak ✓, en versterk vir knoopsgate. ✓

(3)

6.2.3 Konstruksie proses (korrekte volgorde)

Lê broekpatroon uit	Knip broek uit	
Dra patroonmerke oor	Stik houstiksel	
Maak plooië/pylmate	Stik kruissoom	
Sit rits in	Sit sakke in	
Stik sykante	Maak kant openinge	
Stik agtersoom	Sit middellyfband aan	
Maak knoopsgate	Sit knope aan	
	Soom	(Enige 14) (14)

6.2.4 Kontrolelys

- Is sakke korrek uitgesny?
 - Is sakke korrek vasgeheg agter en voor?
 - Pas stikmerke bymekaar?
 - Is some korrek gestik?
 - Is some netjies en gepars?
 - Is sakke na voorkant van broek gepars?
- (6)

6.3 Ekonomiese lewensvatbaarheid

- Verkoop produk om wins te maak ✓
 - Pas prys van produk aan ✓ na gelang van koste van materiaal en versierings ✓
 - As produk moeilik is om te maak, moet meer vir arbeid betaal word ✓
 - Al die faktore lei na prys van produk ✓
 - Doel is om beste produk teen goeie prys aan te bied en nog steeds wins te maak ✓
 - As nie moontlik nie verminder versierings ✓ en gebruik minder duur materiaal ✓
- (8)
[40]

VRAAG 7: SAGTE MEUBLEMENTOPSIE7.1 Afmetings vir 'n los-oortreksel

- Gebruik ou oortreksel as 'n voorbeeld. ✓
- Maak seker dat jy ekstra soom spasie toelaat as jy bogenoemde metode gebruik. ✓
- Gebruik katoenstof om 'n toets oortreksel te maak en gebruik katoenstof as 'n patroon. ✓
- 3 sleutelafmetings:
 1. voor en agter afmeting ✓
 2. kante en arm afmeting ✓
 3. kussing afmeting ✓

(neem lengte, wydte en breedte) (6)

7.2 Opstoppsel ("batting")

- Plaas agterpant-materiaal met regtekant neer en maak glad
- Plaas opstoppsel daarop. Maak glad
- Plaas bo-laag materiaal met regte kant bo, op opstoppsel
- Maak seker dat kante parallel is met opstoppsel en agterpant materiaal
- Steek vas in regte posisie van middel na die buitekant van artikel
- LW: dat vassteek gedoen word om te verseker dat al die dele in regte posisie is

(6)

7.3 Ongevoerde gordyne (korrekte volgorde)

- Neem mates
- Bepaal hoeveelheid materiaal wat jy benodig
- Sny gordyne
- Stik sykante vas
- Meet en sny gordynband
- Stik gordynband vas
- Stik soom aan bokant
- Laat gordyne eers hang vir paar dae voordat jy soom in stik
- Maak vierkantige hoeke
- Voltooi soom
- Plaas gewiggies in
- Stryk gordyne voor hang

(12)

7.4 Verstekhoeke

- Is soom netjies en verstekhoeke korrek?
- Is soom hoeveelheid korrek afgemeet?
- Is binne vou korrek?
- Is soom reg hervou?
- Is slipsteke korrek gestik oor diagonale lyn?

(5)

7.5 Ekonomiese lewensvatbaarheid

- Verkoop produk om wins te maak ✓
- Pas prys van produk aan ✓ na gelang van koste van materiaal en versierings ✓
- As produk moeilik is om te maak, moet meer vir arbeid betaal word ✓
- Al die faktore lei na prys van produk ✓
- Doel is om beste produk teen goeie prys aan te bied en nog steeds wins te maak ✓
- As nie moontlik, verminder versierings ✓ en gebruik minder duur materiaal ✓

(8)

7.6 Venster bedekkings

- Gordyne
- Blindings
- Valletjies

(3)

[40]**GROOTTOTAAL: 200**